

Motion till riksdagen 2021/22:2860

av **Betty Malmberg (M)**

Vardagsbrotten måste minska

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Brå ska utarbeta evidensbaserade metoder för att förebygga brott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Brå bör definiera och redovisa vilka brott som räknas som vardagsbrottslighet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finns få begrepp i samhällsdebatten som irriterar mig så mycket som ordet vardagsbrottslighet. Jag kan inte och vill inte förlika mig med termen som andas att cykeln som blir stulen, klottret på fasaden där jag bor eller barnbarn som blir bestulna på sin mobil är något som vi måste acceptera. Att det hör vardagen till. Men bakom de anmälda brotten finns det trots allt många brottsoffer inblandade. Lägg därtill mörkertalen.

Att få klarhet i hur många brott som enligt Brå klassas som ”vardagsbrott” eller ”mängdbrott” är inte helt lätt. Brottskategorin saknar brottskod och det lämnar över till betraktaren att kalkylera och väga vilka typer av brott som bör inräknas. Men som exempel på brottsanmälningar 2020 kan nämnas¹:

- 14 700 bostadsinbrott, 20 200 källarinbrott och 4 300 inbrott i fritidshus. Personupplärningsprocenten för dessa var 3 procent.
- 10 100 bilstölder och 77 200 cykelstölder. Personupplärningsprocent för dessa var sex respektive 0 procent.
- 421 000 stölder och tillgreppsbrott. Personupplärningsprocent för dessa var 2 procent.

¹ BRÅ, *rån*, 2021-06-17 (internetkälla: hämtat 2021-10-03).

Detta är fullkomligt häpnadsväckande siffror. Det hade därför varit värdefullt om Brå klassificerade alla de brottstyper som räknas till vardagsbrott i en kategori, så att det enkelt går att följa utvecklingen. Som nämndes ovan finns det många brottsoffer bakom de anmälda brotten. Av egen erfarenhet vet jag att det stora flertalet som anmäler får nöja sig med ett brev från polisen en vecka senare där det framgår att förundersökningen har lagts ned. Något som känns som ett dubbelt svek som åter straffar brottsoffret då samhället inte ens bryr sig om vad som hänt.

För att åstadkomma förändring och öka livskvaliteten måste det förebyggande arbetet intensifieras. Den så kallade Trygghetskommissionen har i en rapport² presenterat flera intressanta förslag för att göra våra livsmiljöer tryggare. Den tar upp frågor som lokala trygghetsmätningar, ökad lokal polisiär närvaro och mer evidensbaserad kunskap. Rapporten är tänkvärd och ser framtiden an med ökad samverkan mellan företag samt lokal- och civilsamhälle. Intressant att notera är att Brå på sin hemsida³ istället menar att man ska arbeta kunskapsbaserat eftersom det finns begränsat med forskning om effekten av olika brottsförebyggande metoder. Det är ett märkligt konstaterande. Ska vi komma tillrätta med dagens situation måste vi få fram fler evidensbaserade metoder. Då borde delar av Brås tilldelade forskningsmedel också användas till det. Detta måste riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)

²Trygghetskommissionen, *Aktivera samhället mot livskvalitetsbrott – ny rapport från Trygghetskommissionen*.

³<https://www.bra.se/forebygga-brott/arbete-kunskapsbaserat.html>.